

Jmenuji se Zdena Grundziová. Narodila jsem se 6.1.1962 ve Frýdlantu v Čechách.

Moji rodiče pocházejí ze Slovenska, konkrétně z Bardějova. Do Frýdlantu naši přijeli, protože jsme tam už nějakou rodinu měli. Tenkrát Romové pracovali hlavně na statcích, tedy v JZD. Naši také. Starali se o krávy, dojili a uklízeli po nich. Nevím přesně, kdy naši opustili Slovensko, ale muselo to být na konci padesátých, začátkem šedesátých let.

Na Slovensku se žilo bídě, nebylo tolik pracovních příležitostí jako v Čechách. Tak jako je to běžné dnes, že se lidé stěhují za prací, tak se stěhovaly celé vesnice, rody z východního Slovenska. Romové kolem Bardějova, z vesnice Marhaň a jiných, se sestěhovali do okolí Berouna. Po čase se naši rozhodli, že se přestěhují do Králova Dvora. Beroun byl kdysi velice průmyslové město a ovzduší bylo hrozné. Dnes to naštěstí už není. Táta a další Romové se podíleli na rozvoji a rozrůstání města. Budovali kanalizace a další výkopy, na které byli najímáni. Byla to velice těžká práce a maminka tatínkovi často nosila obědy do práce a pomáhala mu, co to šlo. Když byla práce hotová, přestěhovali jsme se do Loun.

Byla jsem malá, asi šest mi bylo, když v šedesátém osmém přijeli Rusové okupovat Čechy. Přijeli před náš dům a chtěli tatínka. Poručili si špek a hru na housle, ale tatínek nehrál. Ten den jsme se dozvěděli, že teta měla strašlivou smrtelnou nehodu na trati. Na pohřeb jsme nedojeli, v Praze nás donutili nasednout na zpáteční vlak.

Žilo se nám tam velice dobře. Maminka byla velice oblíbená. Myslím, že nás tam měli rádi. Zapadli jsme velice dobře. Táta si sem tam vypálil nějakou tu pálenku a se sousedy občas koštovali, jestli se mu to povedlo. Mama pekla chleba, uměla leccos sama udělat. Starala se o to, abychom dobře jedli, aby nám nic nechybělo.

Po pár letech v Postoloprtech jsme přijeli zpátky na Berounsko. Starší sourozenci se velice nudili a chtěli do Berouna. Stěhovali jsme se zpátky do Králova Dvora, do Popovic. Začala jsem tam chodit do školy. Škola mě opravdu bavila, nemůžu si stěžovat na učitele, neměla jsem pocit, že se mnou jedná jinak než s ostatními. Vlastně to bylo naopak, byli velice ochotní. Měla jsem paní učitelku, která ve vlastním volném čase chodila k nám, aby mě doučovala. Byla jsem dítě starších rodičů, bylo jim kolem padesátky. V té době to nebylo tak běžné. Ve škole mi to šlo. Ráda jsem recitovala básničky na různých oslavách. Většinou byly v ruštině, budovatelské. To byla tenkrát taková doba. Jezdili jsme na tábory, hlavně děvčata, romská děvčata z celé České republiky. Tyto akce se konaly v rámci hygienické osvěty. Organizátorem těchto akcí byl sociální odbor. Chtěli nás tam učit hygieně, péči o tělo a děti. Dnes vím, že to mělo smysl převýchovy, která byla zabalená do zpěvů a tanců, prostě zábavy.

Na žádnou školu jsem se nedostala, vyučila jsem se lisařkou gramofonových desek. Brzy jsem se vdávala. Bylo mi osmnáct, když se mi narodil syn. Po mateřské jsem nastoupila do Loděnic u Berouna, do závodu na výrobu gramofonových desek. Když přišla revoluce, začala jsem dělat to, co mě skutečně naplňuje a baví. Narodila se mi dcera a po mateřské jsem začala pracovat s lidmi v sociální sféře. Dodělala jsem si nějaké kurzy, abych mohla pomáhat a hlavně získat kvalifikaci pro tuto činnost. Pracuji jako terénní sociální pracovnice na Berounsku. Příznám se, že nevím o další, a je to veliká škoda. Práce je dost, lidí, kteří jsou v složité situaci a nouzi přibývá. Mimo této práce vedu již dvanáctým rokem

občanské sdružení Romano Dživipen. Věnuji se malým, ale i větším dětem. Vedu hudebně dramatický kroužek a různé další volnočasové aktivity. Práce mě baví. Mám dvě děti a již jsem několikanásobná babička.